FIŞA DISCIPLINEI

Fundamentele bioeticii creştine

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituţia de învăţământ super	Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licenţă
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învăţământ	Învăţământ cu frecvenţă

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	**Fundamentele bioeticii creştine**					Codul disciplinei	**OLR1903**
2.2. Titularul activităţilor de curs					Pr. Lect. univ. dr. Gabriel Noje		
2.3. Titularul activităţilor de seminar					Pr. Lect. univ. dr. Gabriel Noje		
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	**2**	din care: 3.2. curs	**1**	3.3. seminar/ laborator/ proiect	**1**
3.4. Total ore din planul de învăţământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	**14**
Distribuţia fondului de timp pentru studiul individual (SI) şi activităţi de autoinstruire (AI) (se detaliază punctul 3.5. SI = 3.5.1+3.5.2.+3.5.3+3.5.4.+3.5.5+3.5.6.)					**ore**
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe (AI)					10
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					15
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii şi eseuri (mai mare sau egal cu nr. total ore prevăzut în calendarul disciplinei pentru temele de control)					16
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activităţi [de ex.: comunicare bidirecţională cu titularul de disciplină / tutorele]					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) şi activităţi de autoinstruire (AI)				**47**	
3.8. Total ore pe semestru				**75**	
3.9. Numărul de credite				**3**	

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoştinţe de Vechiul şi Noul Testament.
4.2. de competenţe	

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1. de desfăşurare a cursului	Ecran de proiecţie, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio. Studenţii se vor prezenta la cursuri cu telefoanele mobile închise sau pe modul silenţios. Prezenţa la curs în proporţie de 70%.
5.2. de desfăşurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, ecran de proiectie, videoproiector, laptop. Studenţii se vor prezenta la cursuri cu telefoanele mobile închise sau pe modul silenţios. Frecventarea seminarului în proporţie de 70 %.

6. Competențele specifice acumulate[1]

Competențe profesionale/esențiale	• Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic • Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre • (expunere verbală și scrisă) • Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii • Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale • Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor • Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	• Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă • Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Obiectivul principal al cursului vizează (1) cunoașterea principiilor pe care se fundamentează poziția Bisericii Ortodoxe față de principalele probleme de bioetică, (2) familiarizarea cu documentele de bioetică emise de către unele dintre Bisericile Ortodoxe autocefale, (3) cunoașterea biografiei și a operelor unora dintre cei mai importanți bioeticieni ortodocși.
7.2 Obiectivele specifice	• Să înțeleagă și să utilizeze corect terminologia din domeniul bioeticii. • Să cunoască principiile antropologiei ortodoxe care ghidează răspunsul Bisericii cu privire la problemele de bioetică. • Să dobândească capacitatea de a argumenta teologic poziția Bisericii față de chestiunile de bioetică. • Să înțeleagă specificul Teologiei Ortodoxe față de problemele bioetice într-un context multiconfesional și pluri-religios. • Să cunoască principalii bioeticieni ortodocși, precum și contribuția acestora la domeniul bioeticii creștine.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Bioetica: origini, răspândire, definiții, probleme actuale	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
2. Principii etice biomedicale preluate în bioetica seculară și principalele teorii morale aplicate în bioetica seculară	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
3. Ortodoxia și problemele de bioetică	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică

[1] Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

4. Dumnezeu în Treime sau viaţa ca iubire împărtăşită	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
5. Omul-fiinţă spirituală în trup. Noţiuni de antropologie ortodoxă	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
6. Iisus Hristos şi restaurarea naturii umane	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
7. Principiul sacralităţii şi al sfinţeniei vieţii	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
8. Principiul demnităţii şi al libertăţii persoanei	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
9. Principiul vulnerabilităţii şi al responsabilităţii	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
10. Documentul social al Bisericii Ortodoxe Ruse despre bioetică *şi* Documentele Bisericii Ortodoxe Române cu privire la Bioetică	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
11. Documentele Bisericii Ortodoxe a Greciei cu privire la bioetică *şi* Documentul Patriarhiei Ecumenice *Pentru viaţa lumii. Către un etos social al Bisericii Ortodoxe.*	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
12. Hugo Tristram Engelhardt jr şi Pr. Stanley S. Harakas	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
13. Pr. John Breck şi Dominique Beaufils	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
14. Mitrop. Hierotheos Vlachos şi Pr Ilie Moldovan	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	1 oră fizică
Bibliografie		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
1. Bioetica: origini, răspândire, definiţii, probleme actuale	Participare activă, brainstorming, referate şi/sau discuţii pe text	1 oră fizică
2. Principii etice biomedicale preluate în bioetica seculară şi principalele teorii morale aplicate în bioetica seculară	Participare activă, brainstorming, referate şi/sau discuţii pe text	1 oră fizică
3. Ortodoxia şi problemele de bioetică	Participare activă, brainstorming, referate şi/sau discuţii pe text	1 oră fizică
4. Dumnezeu în Treime sau viaţa ca iubire împărtăşită	Participare activă, brainstorming, referate şi/sau discuţii pe text	1 oră fizică
5. Omul-fiinţă spirituală în trup. Noţiuni de antropologie ortodoxă	Participare activă, brainstorming, referate şi/sau discuţii pe text	1 oră fizică
6. Iisus Hristos şi restaurarea naturii umane	Participare activă, brainstorming, referate şi/sau discuţii pe text	1 oră fizică
7. Principiul sacralităţii şi al sfinţenia vieţii	Participare activă, brainstorming, referate şi/sau discuţii pe text	1 oră fizică
8. Principiul demnităţii şi al libertăţii persoanei	Participare activă, brainstorming, referate şi/sau discuţii pe text	1 oră fizică
9. Principiul vulnerabilităţii şi al responsabilităţii	Participare activă, brainstorming, referate şi/sau discuţii pe text	1 oră fizică
10. Documentul social al Bisericii Ortodoxe Ruse despre bioetică *şi* Documentele	Participare activă, brainstorming, referate şi/sau discuţii pe text	1 oră fizică

Bisericii Ortodoxe Române cu privire la Bioetică		
11. Documentele Bisericii Ortodoxe a Greciei cu privire la bioetică *și* Documentul Patriarhiei Ecumenice *Pentru viața lumii. Către un etos social al Bisericii Ortodoxe.*	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
12. Hugo Tristram Engelhardt și Pr. Stanley S. Harakas	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
13. Pr. John Breck și Dominique Beaufils	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
14. Mitrop. Hierotheos Vlachos și Pr Ilie Moldovan	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică

Bibliografie selectivă

- BEAUFILS Dominique, *„Credința ta te-a mântuit". O viziune ortodoxă asupra bolii și a morții*, traducere de Adrian și Claudia Dinu, Trinitas, Iași, 2009
- BEAUFILS Dominique, *Bioethique*, Institut de Theologie Orthodoxe Saint Serge, Paris, 2012, curs universitar.
- BRECK John et alli, *Ce este moartea?*, Patmos, Cluj-Napoca, [2]2006
- BRECK John și Lyn, *Trepte pe calea vieții. O viziune ortodoxă asupra bioeticii*, Editura Sophia, București, 2007
- BRECK John, „Dilemele bioetice și Ortodoxia", trad. rom. Sebastian Moldovan, în „Revista Teologică", 1 (1998)
- BRECK John, „Fundamentele teologice ale eticii ortodoxe creștine", în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Bioethica* 2 (2008), pp. 12-38
- BRECK John, *Darul sacru al vieții*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2001 și alte ed.
- BUTA Mircea Gelu (coord.), seria de 16 volume *Medicii și Biserica,*, Ed Renașterea, Cluj-Napoca, 2003-2018
- *Clonarea umană între mit și realitate. O evaluare ortodoxă*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2003
- COSMA Sorin, *O abordare creștină a bioeticii*, Editura Marineasa, Timișoara, 2007
- DUMEA Caudiu, *Omul între „a fi" și „a nu fi". Probleme fundamentale de bioetică*, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1998
- ENGELHARDT H. Tristram jr., *Fundamentele Bioeticii creștine. Perspectiva ortodoxă*, trad. rom. Mihail Neamțu, Cezar Longhin, Ioan I. Ică jr., Deisis, Sibiu, 2005
- FAROS Filoteu, *Moartea și doliul. O teologie a nădejdii*, traducere de Victor Manolache, Sophia, București, 2012.
- HARAKAS, Stanley S., *Contemporary moral issues. Facing the Orthodox Christian*, revised and expanded, Light and Life Publishing Company, Mineapolism Minnesota, 1982
- HARAKAS, Stanley S., *Towards transfigured life*. *The Theoria of Eastern Orthodox Ethics*, Light and Life Publishing Company, Mineapolism Minnesota, 1983
- ILOAIE Ștefan, „Morală și viață. Documentele Bisericii Ortodoxe Române referitoare la Bioetică" în *Revista Română de Bioetică*, vol. 7, nr. 2, 2009, pp. 18-29.
- ILOAIE Ștefan, *Cultura vieții. Aspecte morale în bioetică,* ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2009
- IOAN PAUL AL II-LEA, *Scrisoarea enciclică „Evangelium vitae"*, https://www.magisteriu.ro/evangelium-vitae-1995/
- IONAȘCU Iuvenalie, *Ispita faustiană. Aspecte ale bioeticii contemporane în lumina Ortodoxiei*, Editura Christiana, București, 2005
- LARCHET Jean-Claude, *Credința în fața bolii, suferinței și a morții*, traducere de Marinela Bojin, Sophia, București, 2002
- LARCHET Jean-Claude, *Etica procreației în învățătura Sfinților Părinți*, Editura Sofia, București, 2003
- LARCHET Jean-Claude, *Semnificația trupului în Orthodoxie*, traducere de Monahia Antonia, Basilica, 2010
- LARCHET Jean-Claude, *Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace...*, traducere de Marinela Bojin, Basilica, București, 2012
- MANTZARIDIS Georgios I., *Morala creștină. II. Omul și Dumnezeu, Omul și semenu, Poziționări existențiale și Bioetice*, traducere de Cornel Constantin Coman, Bizantină, București, 2006.

- MOLDOVAN Ilie, *Darul sfânt al vieții și combaterea păcatelor împotriva acestuia. Aspecte ale nașterii de prunci, în lumina moralei creștine,* EIBMBOR, 1997
- SGRECCIA Elio, TAMBONE Victor, *Manual de Bioetică*, trad. rom. Gilda Levescu, București, Arhiepiscopia Romano-Catolică, 2001
- STAN George, *Teologie și bioetică*, Editura Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2001
- ZION Wiliam Basil, *Eros și transfigurare. Sexualitate și căsătorie. O perspectivă ortodoxă răsăriteană*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2001

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este conceput astfel încât să răspundă așteptărilor reprezentanților comunității epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor din domeniul teologic și bioetic, prin formarea studenților în înțelegerea problemelor bioetice actuale. Studenții vor fi pregătiți să elaboreze răspunsuri argumentate și articulate la aceste provocări, având la bază cunoașterea profundă a principiilor teologice ale Bisericii Ortodoxe. Astfel, disciplina contribuie la dezvoltarea unor competențe teologice și etice cerute atât în mediul academic, cât și în diverse contexte profesionale și sociale în care expertiza în bioetică ortodoxă este necesară.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Evaluare orală individuală, pe baza unui subiect extras de student, conținând două cerințe	70%
10.5 Seminar/laborator	Activitate la seminar	Elaborarea unei lucrări de seminar pe un subiect ales de student din lista propusă de titular.	20%
		Implicare în dezbateri seminariale	10%
10.6 Standard minim de performanță			

- **Cunoștințe minime pentru acordarea notei 5:**
- Traterea satisfăcătoare a cel puțin uneia dintre cele două cerințe formulate în subiectul extra
- Realizarea activității la seminar.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)[2]

Nu se aplică.

[2] Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "*Nu se aplică.*".

Data completării:
27.09.2026

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
...

Semnătura directorului de departament

.....